

LEZINGEN VAN HET VLAAMS ONDERZOEKSCENTRUM VOOR DE KUNST IN DE BOURGONDISCHE NEDERLANDEN

Het Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden, in 2010 opgericht door het Brugse Groeningemuseum en de Vlaamse Kunstcollectie, wil het onderzoek naar de kunst van de 15de en 16de eeuw in de Bourgondische Nederlanden bevorderen en de internationale kennis ervan stimuleren.

Het centrum gaat dit najaar van start met een reeks *Lezingen van het Vlaams Onderzoekscentrum voor de Kunst in de Bourgondische Nederlanden*. Drie experts verbonden aan Franse universiteiten zullen hun recent onderzoek naar specifieke aspecten van de Bourgondische kunst toelichten.

Praktische informatie: op 15 nov., 6 en 13 dec. 2012, telkens om 15 uur.

Locatie: Vriendenzaal Musea Brugge, Dijver 12, 8000 Brugge

Prijs: gratis

Opgelet: De voertaal van deze lezingen is het Frans.

De Portugezen in Brugge en Antwerpen in de 15de en 16de eeuw

15 nov. '12 | door Jacques Paviot (Hoogleraar geschiedenis van de middeleeuwen, Université Paris-Est Créteil)

Hoewel in aantallen niet bijzonder talrijk, spelen de Portugezen in Brugge en later in Antwerpen een niet te onderschatten rol. In de Portugese gemeenschap kunnen drie groepen worden onderscheiden: de handelaars, de vertegenwoordigers van de Portugese koning en de hovelingen. Deze drie groepen zijn in de 15de eeuw in Brugge aanwezig en de twee eerst genoemden in Antwerpen in de 16de en 17de eeuw. Elk

van hen bestelt of koopt kunstwerken of kunstvoorwerpen. In deze voordracht wordt stilgestaan bij verschillende figuren: hertogin Isabella van Portugal (1397-1471) en haar omgeving, de leden van de Portugese handelsvertegenwoordiging-waaronder de humanist Damião de Góis (1502-1574)-, en de moeilijker te traceren groep van de handelaren, van wie enkele namen –zoals Martin Lem- overgeleverd zijn via de bewaard gebleven kunstwerken.

Familiezaken. Onuitgegeven profielen van Italiaanse opdrachtgevers in Brugge (1477-1530)

6 dec. '12 | door Federica Veratelli (Onderzoekster in de kunstgeschiedenis, tijdelijk verbonden aan Université Paris-Est Créteil Val de Marne)

In de archieven van Rijsel bevinden zich heel wat documenten over de aanwezigheid van Italianen in de Habsburgse hofkringen na de dood van Karel de Stoute in 1477. De ontdekking van die documenten biedt de mogelijkheid om tot dusver onbekende profielen uit te tekenen van Italiaanse kooplui in Brugge aan het einde van de 15de eeuw en het begin van de 16de eeuw. Het gaat om een nieuw type zakenlui, vooral afkomstig uit Florence: het zijn bankiers en leveranciers van luxeproducten voor het hof. Vaak treden zij op als opdrachtgevers van Vlaamse kunstwerken. Folco en Benedetto, de neven van Tommaso Portinari, worden geschilderd door Hans Memling en Bandini Baroncelli door een anonieme Vlaamse meester. Gaspare Bonciani is opdrachtgever voor Gerard David. Girolamo Frescobaldi en zijn kinderen verzamelen in Brugge een aantal

schilderijen die getuigen van een noordelijke smaak, die de interesse opwekken van Margaretha van Oostenrijk. In de lezing wordt, op basis van uiteenlopende en meestal onuitgegeven bronnen, stilgestaan bij enkele van deze weinig gekende figuren.

De plaats van vrouwen in de kunstambachten in de Bourgondische Nederlanden (15de-begin 16de eeuw)

13 dec. '12 | Marc Gil (Hoogleraar kunstgeschiedenis van de middeleeuwen, Université Lille 3)

Recente studies tonen aan dat vrouwen de hele middeleeuwen lang deelnamen aan economische activiteiten. Niettemin wordt hun rol in de artistieke productie over het algemeen door kunsthistorici verwaarloosd. Het bronnenonderzoek toont evenwel duidelijk aan dat vrouwen bij elke stap van het creatieve proces aanwezig waren. De analyse van de reglementen van de Sint-Lucasgilde van 14 steden (in Noord-Frankrijk, Vlaanderen, Henegouwen en Brabant) en van de inschrijvingsregisters van de Brugse

gilde van het boekambacht maakt het mogelijk zicht te krijgen op de activiteit van vrouwen in de kunstnijverheid. Ze duiken op als meester –na het afleggen van de meesterproef– aan het hoofd van een atelier, naast hun man of zelfstandig (als vrijgezel of weduwe), en als gezelschap die jongens en meisjes in het vak opleidt en dat niet alleen in zogenaamd vrouwelijke ambachten. Zij zijn ook de eerste slachtoffers van economische crisissen.